

сательно использования одного или другого способа перевода терминов компьютерных систем.

K. Antsybasova, S. Tsaryova

**TERMINOLOGICAL PECULIARITIES OF RESEARCH PAPER
TRANSLATION IN THE FIELD OF MODERN INFORMATION
TECHNOLOGIES (BY EXAMPLE OF EXPERT SYSTEMS)**

This article is devoted to the translation peculiarities of research papers in the field of modern information technology, in particular of expert systems. Four classes of standardized translation methods are offered. The paper discusses difficulties, faced by the translator, while working with expert system terminology. In addition, there are examples of translation of some of the fragments of the text concerning CLIPS expert system, which are analyzed in terms of the proposed methods of translation.

Стаття надійшла до редакції 23.09.2009р.

УДК 378

*Волік К. С.,
м. Харків, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНІЙ АВСТРАЛІЇ

Серед глобальних проблем ХХІ століття особливої актуальності набуває необхідність ефективного подолання Кризи світової системи освіти. Добре відомо, що освіта є особливою сферою духовного виробництва, вона виступає одним з найважливіших соціальних інститутів. Проявами кризи слід вважати цілу низку таких суперечностей. По-перше, помітно загострюється суперечність між істотним збільшенням обсягу знань і відносно обмеженими термінами навчання. По-друге, має місце суперечність між ускладненням навчального матеріалу, рівнем підготовки певної частини викладачів і традиційними педагогічними технологіями. По-третє, значне зростання особистісного чинника і усвідомлення його ролі у забезпеченні високої ефективності суспільного виробництва увійшло у суперечність з орієнтацією освіти на масову підготовку фахівців. По-четверте, широке використання в

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАГАЛЬНОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

національній вищій школі України переважно теоретичної спрямованості навчального процесу і пасивних форм навчання суперечить прагматизму нашого часу, вимогам життєвої практики.

Опрацьовування світового досвіду вищих навчальних закладів завжди долучало позитивні чинники в розвиток ефективних методів навчання, освіти та виховання студентської молоді. Ми рішили поділитися з учасниками Міжнародного форуму «Дизайн – освіта 2009» знаннями, якими володіємо майже досконало, про деякі особливості вищої освіти в сучасній Австралії.

За останні десятиліття Австралія увійшла до складу лідерів міжнародного ринку освіти. Освіта на так званому «зеленому континенті» має чимало переваг, як то англійська мова в якості державної, високий рівень життя, можливість протягом всього року насолоджуватись вабливостями теплого клімату, тощо. Саме тому в цю країну щорічно приїздить більше як 160 тисяч студентів з інших країн.

Австралійські університети пропонують програми навчання з рівною академічною тривалістю. Більшість університетів фінансується державою й тільки два з них є приватними. Академічні стандарти однаково високі тому іноземних студентів часто дивує значний обсяг і високий рівень навчальних програм. Студенти можуть пройти будь-який навчальний курс, пропонований університетом, за умови, що в них є відповідна база знань, необхідна для вивчення обраного предмета. Адже, крім обов'язкових навчальних годин, завжди необхідна самостійна додаткова робота в лабораторіях та бібліотеках. Від студента потрібна самоорганізація й високий ступінь мотивації, бо навчальне навантаження, особливо письмові завдання, твори, семінари й консультації з викладачами, відіграють важливу роль у навчання.

Лекції, семінари й лабораторні роботи розписуються по тижнях, і їхнє відвідування є обов'язковим. Лекції й семінари звичайно проводяться лектором або стипендіатом. Від студента необхідна активна участь у дискусіях, експериментах, практичних заняттях, роботах з документами та інших видах навчання. Студенти повинні прослухати, як мінімум, 3 – 4 предмети в семестрі, а кожен семестр складається з 13 – 14 тижнів, залежно від конкретного факультету. Курс лекцій з кожної навчальної дисципліни триває від 39 до 48 годин і у деяких університетах існують тижневі канікули перед початком кожного екзаменаційного періоду.

Вступити до курсу, що веде до отримання звичайного Диплому або Диплому просунутого рівня можна по завершенні спеціальної програми – A Certificate level course. Акредитовані програми з бізнесу, бухгалтерії, маркетингу, менеджменту й комп'ютерному діловодству, тривалістю два семестри

(один академічний рік), надають можливість інтенсивної підготовки для тих студентів, чия освіта відповідає одинадцятому року навчання в австралійській середній школі й хто бажає одержати освіту в галузі бізнесу.

Такі програми звичайно складаються з таких предметів, як ділова англійська, бухгалтерський облік, ділове законодавство, статистика, маркетинг, менеджмент й економіка. Крім того, що цей курс відповідає мінімальним вимогам для вступу в університет на дипломну програму, він забезпечує відмінну кваліфікацію, що дозволяє влаштуватися на роботу.

Одним з популярних засобів заохочення студентів є програма Міжнародного Бакалавріату, яка була створена в 1960 році як універсальний курс для талановитих студентів. Вона забезпечує підготовку до вступу в університети всіх країнах світу.

Розроблений як всебічний дворічний курс навчання, Міжнародний Бакалавріат був створений для розвитку особистості «у цілому». Рівень знань студентів, що закінчили Міжнародний Бакалавріат, відповідає вимогам вступних іспитів у навчальні заклади різних країн, цей курс містить всі кращі елементи різних середньо освітніх програм. У рамках австралійської системи середньої освіти Міжнародний Бакалавріат є альтернативою останнім двом рокам середньої школи.

Австралійські кваліфікації можна схематично розташувати за рівнем значимості та пріоритету:

Senior Secondary Certificate of Education – свідоцтво про закінчення школи (12 років навчання й зданий випускний іспит). Цей рівень достатній для надходження в університет на програму вищої освіти.

Certificate I – для навчання необхідно закінчити 10 класів школи (однак можливо одержати і під час навчання в школі) У процесі навчання студент вивчає загальні принципи праці й широке коло обов'язків, що носять рутинний і передбачуваний характер.

Certificate II – для навчання необхідно закінчити 10 класів школи (також як і попередній варіант, рівень можна одержати і під час навчання в школі). У процесі навчання студент вивчає більш вузькі принципи праці й коло обов'язків, що носять не рутинний характер. Студент повинен уміти знаходити рішення в обмежених рамках у випадку виникнення передбачуваних ситуацій.

Certificate III – для початку навчання необхідно закінчити 10 класів Студент повинен демонструвати достатній рівень теоретичних знань у практичній галузі, а також кваліфіковано виконувати рутинні роботи, але усвідомлено приймати рішення якщо буде потреба або виникнення

непередбаченої ситуації. Студент повинен відповідати за свій обсяг робіт і його якість, а також бути відповідальним за роботу всього колективу.

Certificate IV – напівпрофесійна кваліфікація, для початку якої необхідно закінчити 12 класів школи. Студент повинен демонструвати професійний рівень теоретичних знань у практичній області застосування спеціальності, а також кваліфіковано виконувати широкий спектр робіт, включаючи осмислене розуміння технологічного процесу, застосування нових підходів і рішень у його розвиток, виступати експертом і бути лідером на виробничій ділянці.

Diploma – напівпрофесійна кваліфікація; для початку навчання необхідно закінчити 12 класів школи; тривалість навчання – 4 семестри (2 роки) У професійному навчанні студент повинен демонструвати розуміння широкого спектру теоретичних знань, застосованих в залежності до специфіки виробництва. Повинен уміти аналізувати технічну проблему й запропонувати метод її усунення, мати організаторські здібності при рішенні технічного завдання. У вищій освіті асоціюється з навчанням із загальноосвітніми предметами академічного рівня.

Advance Diploma – професійна кваліфікація; для початку навчання якій необхідно закінчити 12 класів школи або одержати Diploma по цій же спеціальності; тривалість навчання – 6 семестрів (3 роки). У професійному навчанні – студент повинен демонструвати розуміння широкого спектру теоретичних знань, застосованих до специфіки виробництва. Повинен уміти аналізувати технічну проблему й запропонувати метод її усунення, а також запропонувати ідею фундаментальної зміни процесу з погляду його ефективності. У вищій освіті цей рівень асоціюється з навчанням із загальноосвітніми предметами академічного рівня, будучи майже рівнем перехідним до Bachelor degree.

Насправді, різниці між Diploma й Advance Diploma, отриманими після закінчення університету або коледжу, практично не існує. Сьогодні можливо також одержати Diploma після 3-х семестрів навчання, а Advance Diploma – після 5-ти семестрів.

Associate Degrees – деякі університети пропонують курси навчання одній або декільком академічним дисциплінам, асоційованим з якоюсь вузькоспрямованою галуззю застосування знань. Містить у собі розвиток академічних навичок й умінь проведення дослідницьких робіт для можливості одержання знань з інших галузей науки. Звичайно вимагає два роки навчання й дає основи для одержання близької за специфікою програми навчання рівня Bachelor degree.

Bachelor Degrees – ступінь бакалавра, отриманий в австралійському університеті, може бути чотирьох типів:

1. **Basic or Pass Bachelor Degrees** – для одержання цього типу бакалавра досить трьох років денного навчання в університеті, однак деякі спеціальності припускають чотири або п'ять років навчання.

2. **Bachelor Degree with Honours** – термін «Honours Degree» звичайно використовується для того, щоб позначити різницю між трирічним університетським утворенням (Bachelor – «ordinary degree») і більше тривалим навчанням. Ця категорія має два різновиди: «Honours Degrees» й «Degrees with Honours», хоча різниця між ними дуже незначна. Одержання Honours Degree передбачає як мінімум чотири роки денного навчання, для деяких спеціальностей – 5 – 6 років. У більшості випадків тільки при гарній академічній успішності протягом перших трьох років навчання студент одержує можливість продовжити своє навчання. Четвертий рік навчання припускає спеціалізацію й проведення досліджень із наданням результатів, таких як дипломна робота. Одержання Degrees with Honours можливо тільки після завершення як мінімум чотирьох років навчання в університеті за умови гарної академічної успішності. Цей ступінь бакалавра існує не в усіх областях, така форма університетського диплома найпоширеніша на інженерних факультетах й в області юриспруденції, і припускає значно більше академічне навантаження або написання дослідницької роботи із закінченні курсу.

3. **Combined Degrees** – деякі університети пропонують курси навчання за спеціалізацією з двох дисциплінах – в основній професії й в галузі близько дотичної з нею. Подібні програми звичайно припускають додатковий рік навчання.

4. **Post Graduate Bachelor Degrees** – деякі університети пропонують курси навчання на які не можна бути зарахованим відразу після закінчення 12 літнього шкільного курсу, а тільки після трьох річногого курсу Bachelor degree. Наприклад, п'ятирічний курс підготовки архітекторів припускає навчання спеціальним академічним дисциплінам протягом 2-х років, але вже після закінчення студентом 3-х річного загального курсу Bachelor degree або Combined Degree. До таких дисциплін ставляться в основному професійні кваліфікації в галузях: архітектури, будівництва, права, медицини тощо.

Graduate Diploma – припускає два семестри денного навчання після одержання ступеня бакалавру для подальшої спеціалізації й одержання прак-

тичного досвіду в сфері, пов'язаній з першою університетською освітою; або для надбання нової спеціальності.

Master Degree – магістерський рівень, кількість років навчання для якого залежить від рівня наявного університетської освіти, і звичайно варіюється від одного до двох років. Ступінь магістра може бути двох типів:

1. **Master Degrees by coursework** – цей ступінь можна одержати в результаті проведення дослідницької роботи протягом одного року. Однак, залежно від факультету, може бути необхідним і написання невеликої роботи, що завершує це дослідження.

2. **Master Degrees by Research and Thesis** – цей ступінь магістра може бути присуджений тільки після подання науково-дослідної роботи, написаної на основі проведеного дослідження. Звичайне одержання цього ступеню передбачає один рік навчання, хоча на практиці часто потрібний більш тривалий час. Надійти на курс, що веде до одержання цього ступеня магістра, можна тільки після одержання Honours Degree або завершення Master Degrees by coursework. Цей науковий ступінь звичайно розглядається як проміжний між Honours Degree й Doctoral Degree.

Doctoral Degree – The Research Doctorate, the Professional Doctorate й the Higher Doctorate є найвищими науковими кваліфікаціями, що можуть бути присуджені австралійськими університетами. Як правило для одержання цих кваліфікацій потрібне проведення науково-дослідної роботи протягом 3–4 літнього періоду, метою якої є значний внесок у розвиток фундаментальної науки або відкриття наукового методу в науково дослідницькій роботі.

Таким чином, невеличкий аналіз австралійської системи освіти дає підстави **дійти висновку** про те, що завдяки тому що вона базується на традиціях загальноєвропейської, а зокрема британської системи освіти, має всесвітньо визнані рівні дипломів та ступенів, однак при цьому не викорінює власних традицій та звичаїв. У порівнянні з українськими сьогоденними новаціями в галузі освіти та науки, в яких вбачається більше нововведень ніж традицій, австралійський стан освіти більш прийнятний в розвиненій країні, яка має свій менталітет та власні традиції.

Список літератури: 1. Реформи образования: Аналитический образ /Под ред. В.М. Филиппова – М.: Центр сравнительной образовательной политики, 2003 – 303 с. 2. Образование в Австралии. Учеба в Австралии // <http://www.yastudent.ru/articles/2/5/1642.html> 3. Обучение в Австралии // <http://www.studyinaustralia.ru>

К.С. Волик

СИСТЕМА ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ В АВСТРАЛИ

В статье на основании личных наблюдений и тщательного изучения основных структурных элементов австралийской системы высшего образования сделана попытка показать внутренние механизмы успешного функционирования этой системы. Показаны общие и отличительные черты Американской, Английской и Украинской высших школ.

К.С. Волік

СИСТЕМА ОСВІТИ ТА НАУКИ В АВСТРАЛІЇ

У статті на підставі особистих спостережень і ретельного вивчення основних структурних елементів австралійської системи вищої освіти зроблена спроба показати внутрішні механізми успішного функціонування цієї системи. Показані загальні і відмітні риси Американської, Англійської та Української вищих шкіл.

K.S. Volik

THE SYSTEM OF EDUCATION AND SCIENCE IS IN AVSTRALI

In the article on the basis of the personal supervisions and careful study of basic structural elements of the Australian system of higher education an attempt to rotin the internal mechanisms of the successful functioning of this system is done. General and distinctive lines are rotined American, English and Ukrainian higher schools.

Стаття надійшла до редакції 15.09.2009р.

УДК 378:37.032+316.46

*Мілейко О. Ю., Мирошніченко В. М.,
м. Харків, Україна*